

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKA! és VEGYES TARTALMU MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hirdetések és előfizetések fővételnek a egyes számok kaphatók helyben:

Muzsik és Parthes könyv- és könyomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytözsdejében, valamint hirdetések a nyilttéri közlemények egy a főváros mint a külföldi összes hirdetési irodákban.

Egy szám 10 kr.

ELŐFIZETÉSI DÍJ,	
helyben hához hordva:	
Egész évre	8 frt.
Fél évre	4 " "
Negyed évre	2 " "
Videkre postán küldve:	
Egész évre	9 frt. — kr.
Fél évre	4 " 50 kr.
Negyed évre	2 " 25 kr.
Néptanítóknek helyben:	
Egész évre	6 frt. — kr.
Fél évre	3 " "
Negyed évre	1 " 50 "
Néptanítóknek vidéken:	
Egész évre	7 frt. — kr.
Fél évre	3 " 50 "
Negyed évre	1 " 75 "

Szerkesztési iroda és kiadóhivatal:
Csendes-utca, Tóth-féle házában,
hová minden a lap szellemi részét illető közlemény, az előzetesek és hirdetések is küldendők.
Börmentelen levelemnek fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Szerkesztővel értekezni:
d. e. 11 órától 12-ig és d. u. 8-tól 5 óráig.

Óvodáink.

Kellemes kötelességünk regisztrálni azt a meglepő jelenséget, hogy Zomborban rövid idő óta az óvodáig általában napirendre tűzött. Mintha valahonnan egy gyermekereg özönlött volna be, vagy mintha a szülők épen most az óvoda szent lelké által lettek volna megszállva, úgy vesszük sorba annak híret, hogy mindentelő az óvodával foglalkoznak. Honnan ered ez? — Valjón mi jutott most egyszerre eszünkbe?

Mi, kik az óvodáigyet mindig figyelemmel kísértük, elkeseredve látjuk, hogy eddig átlag mindössze legfeljebb 100 gyermek látogatja az óvodát, míg a többi éppen kerülté.

Igaz minden kezdet nehéz, a nép csak lassan simul egy új intézményhez. — De nem mondhatjuk azt sem, hogy minálunk az óvoda egy ismeretlen valami lett volna.

▲ Mokri-féle in ézetben láttunk egy óvodát virágzni, de csak egy évig, a második évben az infeszt tulajdonosnője kénytelen volt az beszűntetni, dacára, hogy ott az ügyes jó hírűnek örvendő Mathild néni működött. Négy évvel ezelőtt az izraelita hitközség nagy erőmögfeszítéssel és jelentékeny áldozattal egy óvodát állított fel, mely az 1-ső évben szintén szépen viragzott, de alig érte el a 3-ik évet és azt pártolás hiánya miatt be kellett szüntetni.

szépen viragzott, de alig érte el a 3-ik évet és azt pártolás hiánya miatt be kellett szüntetni.

Csak egy szegény özvegy asszony szíves kitartással nemcsak leányát képezette ki óvónőnek, de az egyetlen ki jó és rosiz viszonyok közt 10 év óta folyton óvodázott: de mily eredményei?

Azzal, hogy szükölködve élt, — minden költséges élvezetről készségeesen lemondott és mint az apáca csupán csak óvodájának szentele egész idejét és erejét, és időről-időre kénytelen volt reszint az állam, reszint a város, reszint pedig a négyelet adományaival a jövedeime hiányait pótolni.

Mig ez az állapot, nálunk behonosította magát, a közelben fekvő kisebb városokban egy, sőt két óvodát is tartósan fennállnak és virágzni látnak, így például Apatin, Kuia, Szivacz, Topolya sat. községekben.

Hanem úgy látszik, hogy az 1886. év arany betűkkel akar az utókor számára a zombori óvodák évkönyvében fényteni.

A szerb iskola derek igazgatója taradhatlan büszsogának köszönhetjük hogy a szerb egyházközség egy évkor egy szépen berendezett óvodát nyitott.

E hó 21-én a katolikus (magyar?) négyelet gyűlést tartott, melyen elhatároztatott, hogy a most épülőfélben levő új leány iskolában apacza nénikék, vezetése alatt óvodát fog berendezni. Mint alapot 7000 forint tett le és ennek kamatján kívül 200 frt évi segélyt szavazott meg e czelra.

A véletlen úgy hozta magával, hogy ugyanazon nap, és majdnem ugyanazon órában az izraelita hitközség ennek az ügynek külön gyűlést szentelt, és a már berendezett óvoda helyisége újból megnyitását vitatta.

Úgy látszik, hogy a helybeli 3 hitközség versenyt fut egymással, mint-ha irigység serkentené őket a fokozottabb tevékenységre e magaszos téren. mi által azt fogjuk elérni, hogy mig eddig az egyetlen egy fennálló óvoda alig bírta magát fenntartani, ezentul 3, talán 4 óvoda fog prosperálni.

Es mi ennek a hirtelen változásnak az oka? Egyszerűen az, hogy valaha az irányadó körökben belátták, hogy az óvoda épügy mint az iskola nem képes magát saját erejéből fenntartani, ha egyletek vagy egyesületek, vagy az állam maga azokat kezükbe nem veszik, és támogatják. Nincs, nem volt, és nem is lesz az óvodának hiánya

gyermekekben, de igenis hiányzik a gyermek legnagyobb részénél az 1 frt, melyet minden hónapban le kellett volna fizetni.

Üdvözöljük tehát a 3 versenytárs üdvös tevékenységét és legszebb siker koronázta nemes fáradozásait!

Eddig ugyan biztosan és végleg eldöntve csak két óvoda sorsa van, a felső városi fölött még vitatkoznak, és talán ma az is végleg el fog határozatni. Addig mig időnk van, még erre vonatkozólag egynéhány megjegyzést kockáztatunk, talán ez által is szolgálhatunk az ügynek.

Azt tapasztaljuk, hogy az izraelita hitközségnek okosodva a multon, sokan attól félnék, hogy az óvoda majd újból bele bukik. Ezeknek pedig nincsen igazuk, mivel ez most elterőleg a felszolt óvodától jövőben igen helyesen nem az iskolaszék, hanem egy női bizottság felügyelete és kezelése alatt lesz. Az óvodák mindenütt virágnak, hol nők állanak az éien.

Azonkívül biztosíthatjuk a csüggedőket és kételkedőket, hogy az izraelita (nem magyar?) négyelet — noha mindenkinek úgy tetszik mintha nem éppen ellenszenvvel, de legalább is közömbösséggel viseltetnek az óvoda iránt, — rövid idő mulva utánozni

A „Zombor és Vidéke” társasága.

Az irtalmas nővér.

— Franciaából ford.: Berényi (Schlesinger) Lajos —

Párisban vagyunk a „Beteg gyermekek kórházá”-ban. Az ágyak két hosszú sora között a májusi nap, mely sugarait bőven szórja a terem nagy ablaknyílásain át, arany kéveket helyezett a fenyémázás s meglehetősen fényes padozatra. Ezen vakító s meleg reggeli fény valamennyi betegét kivonta merevségéből, kik ágyokban félig fölényesedve egymással „jó reggel”-t váltottak, és szemekiket nagy érdeklődéssel egy csoport felé irányították, mely a terem másik végén, az őt környező fehér szin közepette egy nagy fekete foltot képezett.

Ez az orvos volt a szolgaszemélyzettel egy ágy köré csoportosulva, melyen egy kis leány erősen védekezett. A szegény kiscsike azon rettetenes torokgyilk nevű betegségben szenvedett, mely legtöbnyire meghusítja az orvosok tudományát és az anyák önfeláldozását.

Miután már késő volt, egy külön szoba áthelyezni, úresen hagyták a szomszéd ágyakat, hogy elkülönítve legyen a többiekől.

Az orvos ezen reggel miután a beteg megvizsgálta volt, a nélkül, hogy ezt előbb tudtára adta volna, étetést vett elő.

De a gyermek, a fájdalom által meglepetve, hirtelen hátradobta magát, és fogait összeszorítva kiáltá:

— Nem akarom!

Kis karjai a körülálló karjaira támaszkodtak, és szegény kis elsoványodott és a fájdalomtól már elhalványult arczán két nagy könnyesepp gördült le.

— Csak rajta, rajta! gyermekem, — mondá az orvos változatlan szemséggel — a dolognak meg kell történnie! Ez nem tart sokáig. Addig, mig felnyitod a lezárdott ajkait. Aztán meggyógyulsz, fölkelhetsz, játszhatol és szabadgálhatsz ott a kertben.

A kis leány fejt ösztönyszerű mozdulattal ezen tiltott paradicsom felé fordítá, melynek már teljesen virágokkal befürtöt kerítését az ablaktáblán keresztül csak homályosan láthatá E pillanatban azt hitteket, hogy most talán enged, és végezhető lesz rajta a műtét — De a fájdalomtól való felelen győzedelmeskedést az igért örömköia, és megint csak hátradobta magát, és szabódva ismételte:

— Nem akarom!

Tehát erőszakot használjanak? Semmi sem lett volna ennél könnyebb, kétségkívül, három ember egy gyermek ellen! De ez veszélyes durvaság, és ezt az orvos csak a legvégődsé cestre halasztotta.

Most a két szolga próbált szerencsét, és szeliden, miként főnökük, hízegő hangon

biztatták a kiscikét, de miként ő, úgy ezek sem értek el más, mint az összeszorított fogak közül jövő választ:

— Nem akarom!

És a betegnek kis körmei akaratlanul belemélyedtek hóhérai kezeibe.

— De végre is el kell végezni, — mondá az orvos. — Menjének, hívják ide Antoinette nővért! Egyszőlő ő lesz képes ezen makacs ellentállást megtörni.

Egyike a szolgáknak kibontakozott a csoportból és csakhamar visszatért egy egészen fiatal nő kíséretében, kin az irtalmas nővérek durva posztóból készült szürke ruhája volt felöltve. Nagy fehér fővegeny viszfénytől egészen halovány volt, de e halványaság alatt életet lehetett érezni. Egy nyugodt mosoly által nyitott ajkai véripórsak voltak, világos és mély fekete szemek ragyogtak a felárnyékban, hová fiatal és kees teljes arca belemerült. Bájós volt s nyugtat imponáló is, nő s egyszersmind anygal. Azt hitteket volna, hogy egy tümemény, midőn ő észrevehető mozdulatok nélkül tovább lebbenni látták, minden zaj nélkül, egyedül olvasója durva golyócskáinak jelentéken t-ik-tak jával.

— Mi baj van, orvos ur, — kérdé az ágyhos kielevede.

— Nézze, kedves nővérem, — mondá az orvos a gyermekre mutatva — a kis asszony makacsokodik, és sem engedi magát gyógyítani.

— Hogyan? Te Lujza? — mondá Antoinette nővér összezecsapva kezzeit. — Tehát azt akarod, hogy többé ne szeresselek?

— Oh, nem, nem! — kiáltá élénken a kis beteg, karjait a nővére kitzarva.

— Úgy tehát engedelmesekedned kell!

— Te tartani fogsz? ugy-e?

— Igen, kétségkívül. . . . Ugy-e így?

— mondá Antoinette nővér, letérdelvén és jobb karjával a gyermek fejet körülölelve.

— Igen, így! — Es nem hagysz el?

— Igérem, hogy nem.

— Mindaddig, mig egészséges nem leszek?

— Igen.

Es most a gyermek, a nélkül, hogy felszólították volna, hátrahajította és felnyitá száját. Es a műtét egész időtartama alatt, egyetlenegyszer sem kiáltott fel, egyetlenegy jajszózt sem hallatott. Szemei telve a nagy fáradsággal visszatartott könnyektől, a nővér szemreire szegeződtek. Ezen egy másrapillantás elvette fájdalomának felét.

— Now? — mondá az orvos, midőn elvegezte volt — bizony érdemes volt eszt ennyire felidulni.

A kis gyermek még mindig könnyezve, mosolygóni iparkodott, és összezecsapott vánkösára, keblére vonva Antoinette nővér kezét.

— Egy szóra, nővérem, — mondá az orvos. Es midőn Antoinette nővér fölegye-

fogja katolikus egylettársá példáját és úgy mint emez a központot, úgy az a felső városi óvodát fogja pénzszegélyben részesíteni.

Hisz be kell valahá látnia, hogy ezeltszerűben és nemesebb módon segít annak a szegény asszonynak, kinek gyermekét egész napra gondozás alá veszi és neveitli, mintha burgonyát vagy fat szolgáltatt neki.

A szegény asszony, kinek nem szükséges gyermekére ügyelni, munka után nézhet, és megkeresi így annak a burgonyának és fának az árát.

Az iskolaszéktől sem helyeseltethük azon véleményét, hogy az óvodának csak egyetlen egy szobát vól engedhetének, hisz ez által, kicsit későn ugyan, de biztosan azon veszik magukat majd észre, hogy az oly nehezen megtartott óvoda valahá halva született, mivel egy óvodának 3 szobára, u. m. egy ruhatárra, egy játszó és egy foglalkozó szobára van szüksége.

De reméljük, hogy a hítköztség választmányja az iskolaszék ezen indítványát kiegészíti, és oda adja az egész óvoda-helyiséget, mely eddig úgy is mindig üresen állott, tehát ezentul is nélkülözhető lesz.

A pártegyesülés.*)

Az erőszak rendszerint rossz gyümölcsöt terem, ez egyszer azonban kivételkép jó eredmény kuforrásra lón.

A congressus választások óta két párta szakadt helybeli szerbek a városi tisztújítás alkalmával a hatalom részéről oly mellőzésben részesültek, hogy azon 11000 szerb hazafi, mely ezen várost lakja, megdobbene állott meg ilyen meg nem érdemelt eljárás előtt. Mindenki azt kérdezte vajlon így a szerbekre nézve kivételés állapotok között mi a teendő? Rövid idő kellett ahhoz, hogy felismerék helyzetüknek válságos voltát. — A hatalommal szövetkezést, magyar párt a tisztújításból nemzetiségi kérdést csinált. Előre látható volt tehát, hogy a restauráció szerb polgárainkra nézve érzékeny veszteséggel fog végződni. És sajnos,

*) Megbeszélés tárgyává fogjuk legközelebbi tenni. A szerk

nesedett, a gyermek rettegő hangon kiált: Ne hagyj el!

— Hisz megígértem! Azonnal visszatelek.

— A baj komoly, nővérem, igen komoly. Önök itt igen nehéz feladatra les!

— Isten velem van, orvos ur!

— Óh, őrizze ön meg, nővérem! Ez az én legőbb kívánságom . . . De legyen elővigyázó! Ezen torokgyík rut jellegűt őt.

Estére ismét eljövök. Veszély van a gyermekre, de öné nézve is.

— Én magamat nem sajnálom.

— De ön tartozik életével azoknak, kik önét szeretik. Es, ha jól értesítem, ön elhagy bennünket, ön visszatér a világba?

— Ez igaz, orvos ur, — válaszol Antoinette nővér, gyöngén elpirulva. — De addig nem vetem le avancruhámat, míg kötelességemnek mindvégig eleget nem tettem.

— Ön egy szent leány, nővérem! . . . És oly nő, a minő kevés van!

Antoinette nővér másodizben észrevételül elpirult, és miután a doktor mely bokájára egy mosolyfolyó felelt, visszasiettett a kis Lujza ágya mellé.

Ugyanezon nyugodt derűtséggel ült az ágyfejhez a kislake fölé hajolva, és halk hangon altatni kezdé őt azon ezerféle semmiségekkel, melyek minden gyermek ke-

helye egy is lett. Hanem ezen indokolatlan, sőt politikailan bánásmód éppen azt eredményezte a mire tan az intéző korok legkevésbé gondolhattak.

A vidováni nagy pártgyűlés óta beállt küzdelemben szétszakadt pártok egyesültek A Maximovits Konyovits felügyevetett paraszt pártok értelmi vezetője Leovits Gedeon, ezen önző, saját személyes s családi érdekeit hajhászó pártból külépve, hűveivel a Bikár-párttal fuzionált. Ezen a helybeli szerb testvéreink életében egy valódi eseményt képező tény nagy befolyással leend nem csak a zombori, de az összes bácskai szerbek magartatására.

A pártegyesülés megünneplésére a Csitaonca helyiségeiben múlt vasárnap este fényes banket tartottak meg. Részt vett májdnem az összes szerb intelligencia 116 kaputos polgártársunk részvétele mellett. Az ünnep 8 órákor kezdődött. Az első felkötőzt főosztelendő Kupu-szarevits Lyub. esperes-plebános mondotta a béke és egyetértésre.

Remek hazafiúi szellemben tartott felkötőztoje nagy lelkesedéssel fogadtak. Blagojevits János tanár szép szavakban ünnepelte az általános tisztelt és szeretett prótót. Dr. Pavlovits Simon élénk helyeslés között közbecsületen álló, a közéletnek veterán bajnokára Leovits Gedeonra mondott tosztozt. Vuits Pál felkötőztoje a helybeli szerbek között nagy népszerűségnek örvendő Bikár Simont. Radulovits Konstantin, a hazafiás erényekben dus, minden alkalommal szeretett hazánk irányában honfui szeretetre buzdító Dr. Stajkovics Péterre mondott hatásos felkötőztozt. Dr. Pavlovits Simon élítette a gazdáknak mintaképét, az élet minden terén kiváló és érdemes Bikár Péter nagybirtokost.

A kedélyes társaság csak reggel tájt oszlott szét, keblében egynél több reményvel.

Bűnök a községben.

— Bácsmegegyi levei. —

A Pesti Hirlap f. hó 24-iki számában egy bekezdésben polemikus tartalmu, de csakhamar átalánosásban tartott, reánk bácskaiakra nézve érdekes és tanúságos czikk jelent meg, melyet — az elejét elhagyva — természetesen a nélkül, hogy a czikk tartalmait felelősségek akarának vállalni, — ezennel közlünk olvasóinkkal:

"Schmausz Ferencz megvette a filloipvai, a szilbási, és az ósövei uradalmi legelőföldeket körülbelül 3000 holdat és — megbu-

kott! A mesebeli vízben uszó vizslamodjára — megirigyelte a mellette uszni látszó — aránykót s kijettegte a szájbába levő kész pecsenyét. Schmausz Ferencz az értürett hírlap közlése szerint a filloipvai legelőt nyomban ismét eladhatta volna magának a filloipvai községnek, illetőleg a község jómódú gazdáknak, illetőleg a község jómódú gazdáinak 50,000 forintnyi nyereséggel. De ily csekély nyereséggel hogy elégedhetett volna meg a híres torzasi jegyző? Hanem 50,000 forintnyi nyereség vegett ő azokkal a „parasztokkal”, szöbá sem állott. A philloipvai legelőt után megvette a szilbási legelőt, rá az ő sőveit és miután így körülbelül 3000 holdat birtokában volt” mint a megye milliomosa töndökölt. . . az egész ember csupa hír, csupa fény, csupa dícsőség! . . .

Azokban arany kötőszöbe rut víz volt takarva. Vizsgáljuk csak ezen községi jegyzőnek üzérékedését!

Harom évez át bírt a filloipvai, a szilbási és az ő sővei uradalmi legelőt. Ezen legelőföldeket ő, részfelosztások megvette a kinstártól és bérbé adta. Szakértők szerint a filloipvai legelőföld után 3 év alatt 15,000, a szilbási után 60,000 és az ő sőveit után 150,000 forint jóv-delmé volt. Jövedelmének összege tehát 205,000 forint. Ezer költséget vitt különféle pénztételek-nél 100,000 forintot, s így 305,000 forint volt vagyoni állása.

Kiadásait illetőleg fordított részletfizetésekre 68,000 forintot, illetékek fejében fizetett 15,000, adó fejében 20,000, kamatok és egyéb költségek fejében 50,000 forintot, összesen 153,000 forintot. Hol van most már a hiányzó 151,000 forint?

Üzérékedésiben az utó a jellemző, hogy válított a falu jómódú gazdáival csak úgy sans fog iratta alá. Szegények azt hitték, hogy csak mint „jótállók” vannak aláírva, pedig a váltókön leg többnyire mint „ellogadó-adósok” figurálnak 1—70,000 forntig. Így tönkrevannak léve, koldu-ok lettek és megátkoznak azt a pilsanatot, a melyben jóhiszeműségek által saját boldogságuknak írásai lettek.

Hanem, ha mar ezeken a szegény parasztkon nem lehet segíteni, hogy segítsünk legalább a községi jegyzőn? Mert magától értetődik, hogy a községi jegyzőn mindennek előtt kell segíteni, mert jegyzőnek vesztie nem szabad! Ő az állami hatalomnak támasza és talpköve, tartja őt és föl, szolgáló és miniszterium, és ha mar alamerül, van ezer a ki feléje nyujtia mentő karát!

Hogy segítsünk hat a torzasi jegyzőn? Majd tudják azt mások. De hogy megis a szegény töndöket parasztkonak és a faluháborodott közvéleménynek is némi elégtétel adassék, és hogy a különben is megburított igazságszagnak legalább látszata megmontessék: jónak találjam a szánalomra méltó községi jegyző ellen, lehetőleg még ez év folyamán, vizsgálatot indítani!

De mondjuk meg higgadtan, hogy az illetékes hatóságok részéről nem várnak mást, mint hogy Schmausz Ferencz hivatalától szonnal felfüggesztessék, és hogy ellene kerülhetetlen szizzorral és igazságszeretettel a vizsgálat megindíttassék. Majd e vizsgálat ki-

fogja deríteni, hogy Schmausz Ferencz nem csak több ezregek megkörszította a torzasi lakosokat, hanem, hogy mint jegyző is egy lelkismeretlenül vezette hivatalait, oly hanyagságokat és oly mulasztásokat követett el, hogy már azok miatt is hivatalából el kellene távolítani.

Őt van már hírlapilag iszlózt azon tény, hogy Schmausz Ferencz a torzasi árva-bera 6000 forntal tartozik. Da jegyzőnk itt még meg, hogy Schmausz Ferencz különben a tavaszi, nyári és őszi időkben nemelykor hónapokon át nem látta hivatalát, hogy illyenkor segédjeit sem engedte dolgozni, hanem a „saison alatt” csöplegetve alkalmozta, hogy a parasztkokkal baszkodott stb. stb. Ezek mind oly tények, a melyek miatt más hivatalnokokra kigyót-békat kitalálna a világ, de a jegyzők — büntetlenül maradnak!

Mert vannak ám a torzasi kívül még más községi jegyzők — tisztelet a kivételöknek — a kik pizcők modjára ragódnak a községek testén. . . . Mert dacára annak, hogy a községekkel mindig csak hatalmakat eresztek, hogy szarolnak, hivatalukat elhanyagolják, elhanyagolnak mindent, a mi a községnek anyagi jólétét előmozdíthatna, — sőt meg dacára annak is, hogy erővel hátráltatják a községek fejlődését, nem lehet megszabadulni tőlük, mert, mintha megdöntöhetetlen axioma volna, hogy jegyzőnek vesztie nem szabad!

Ha pörbe fogja a község, mint ha jól tudom Óker közege, akkor a pör 15 esztendőig eltart és utoljára is a jegyzőnek visszahelyezelésével végződik. Hogy illyenkor a község 20—25,000 forint „évi fizetések megterítésére” ítéltetik, az oly könnyös dolog, hogy fölszólalása nem is érdemes.

Egy másik községben a jegyző, mindenféle okirathamisítások után, puszkavallorontott a tanítóknak és mégis csak evék mulva, — nem ítélet alapján, hanem penzbeli kiegyeztetések folytán — odadotta „rongyos jegyzői hivatalát”, melyre érdemtelenebb ember bizonyára nem volt található az egész megyében.

Egy másik községben a jegyző, mágnosi minibuszban a „hitelegyetlenek” élöké. Mialatt igazi havannának fűfellegeiben gyönyörködik, megbukik az egylet 50—60,000 forntnyi passzívakkal. A jegyző vagyona szarlat alá vetetik, konstatálják, hogy a községi árva-bera is tetemes tartozásos vannak . . . és nem indítatik ellene vizsgálat.

Egy másik községben a községi pénztár és az arvezelőár a leguagyobb rendetlen-ségben találtatnak. Szamadások nucsenek ki tudja mióta. A jegyző csak a megyei „arvesési helyein” találhat és mégis — nem indítatik ellene vizsgálat.

Egy másik községben csupa rend, csupa pontos van a jegyzői iródban. Hanem a jegyző felszólalásai zölszólalások „fonoszek” tartozik. Nem oly merev ugyan az üzér-esi vallalatókban, hanem átalánososság tekintetében föllimulhatatlai áll. Ha a községben okmányhamisítások fordultak elő, a jegyző mindig ártatlan volt, hamis szerződéseket ő nem irt alá, megvesztogetéseken ő nem vett részt és lett legyen bár sorozás, sorozási „előmunkálások”, arvádkyok, vagy akármir: a lakosság mindig tetemes károkat szenvedett és a jegyző megis mindig csupa igazság volt, csupa őszinteség, csupa becsület. Hanem, ha ezen jegyző ellen panaszt tetetik, akarva csak akkor a szolgáiból kellő érlylyel, kellő szigorral, kellő igazságszeretettel eljárni, vizsgálni, nyomozni, kutatni: találna bizonyára a bűnöknek oly halmazát, hogy aktaiba el nem tehetőtt!

Pedig — így nem mehet tovább!

Emulnak a jó idők, községgazdái viszonyaink a lehető legrosszabbak. Mindonútt pénzvavár, mindonútt adosság, mindonútt az elszegényedésnek legbiztosabb jelei! Ha illy szomorú viszonyok között nincs a községek jegyzője, aki bajjaitl fordídk, ügyeit rendezi, érdekét védi, jogait ojsza, jólétét szíven hordja, és minden tekintetben fontartja a községek becsületét a kerület és megye előtt. . . . hanem ha a községek jegyzője van, a ki lelkiismeretlenül elhanyagol minden községi ügyet, a ki a községet pártokor szakítja, a vagyoni viszonyokat szarolásra használja föl, az erkölcsöt megemé elyeri, érenyit, igazságot, becsület nem ósmer, és nem gondol a községgel, még ha e községet — a mint van illyen — a tönkrejű és veszélyes is fenyegeti, a mennyiben e község árva-berának hűa a jegyzőnek kárhözatos körönységge és lelkiismeretlen-eleg fojltan mar 200,000 fornta növekedett . . . ha illyen jegyzője van a községnek illyen szomorú gazdasági viszonyok között, mint a milyenek a mostaniak egyáltalában a megyében és ha illyen jegyzőtől a község nem tud megszabadulni törvényes ítélet alapján: akkor ne csodálkozzunk, ha ismétlődni fognak az azelőtt isaihan észvel történt szomorú petrovacci esetek, a mikor

— Mily boldogság!

(Vége köv.)

az egész község, főháborúja, jegyzőjét felhívta veje, kivitte a legelőre legelni! ... De kérelmetlenül szigorral azért is kell eljárni ilyen községi jegyzőkkel szemben, mert általában az összes intelligencia elveszti a nép előtt a bizalmát, a tekintélyt és a megbecsülést!

Mit gondoljon, mit érezzen és mit szójjon ilyen k. nép? Megátózza nemcsak a jegyzőt, hanem az összes hivatalnokokat a miniszteriumig, megátózza a kormányt, a közigazgatást, az igazgatóságokat és prédánok mondja magát, odadobva minden, ehhez őrnek...

Tény, hogy igen kevés községekben részesült az intelligencia azon bizalomban, azon tekintélyben és azon megbecsülésben, a nép részéről, a melyben szükségképpen részesülnie kell, ha működése eredményes és áldásos legyen a községre nézve.

Kell most még mondanom, hogy miért nem pöröl a nép, miért nem keres jogorvoslatot? Nem kell mondanom, szepteni sat.

Hanem mondanom kell azoknak, a kik hivata vannak állásuk és hatalmuknál fogva igazságot szolgáltatni egyaránt: végezzenek tisztító munkát és megye területén; sörpörék a szem tét vaszekkel és helyezték a becsületet az öt megjelölt trónjára, mert különben a megölt rákfeve mindinkább tovább terjed a községek testén, úgy hogy a közel lévő válságos időkben erőlenül fogunk állani és — egyedül! — h —.

Hírek.

Szinház. Hosszu szünetelés után végre ismét színpadot emeltünk bennünk. Tórh Béla színtársulata, színpadja is „Kornavili harangok”-at hirdetve. A közönség közép számban jelent meg amár elkedvetlenül a föltű, hogy a tulajdonképp prim-donorrak a széphanza Posfay Ella, a kedves domnok Szigethy Lajzsa ismét Szabadban maradtak. Mily nagy volt azonban az indignatio midőn csaknem 8 óra után a függöny felgördült és jelentetik, hogy a hirdett előadás Zsonghy és Kiss Ferkó hírtelen megbetegedése folytán elmarad, a helyett azonban három sokszorosan elcsépeült ócska egy felvonás vígjáték fog adni. Ge-sagi, — gethan. Ine ití lathatja a szinh. részv. társ. igazgatósága tévedésének következményeit.

A rendezett tanácsú városok képviselői a képviselő-hazban legelőzölbeh tárgyalás alá kerülő törvényjavaslattal egyben a hó 25-én értekezletet tartottak. Megyenkből Zeutát Gombos Gabo, Szanis Bertalan és Mikosovits József képviseltek.

Hymen. Beck Mosin b. almás illetőségű, budapesti úlévezető, március hó 7-én a veszi oltárhoz Siero Erna k. a-t Budapestben.

Gospodinczei Samsal Mija ottani vendéglőse és hó 3-án nyom nélkül eltűnt. A j. rasbírósság a feljelentés után a vizsgálót megindította. Az eltűnt aje eleinte mindenit tagadott, de mikor a test tönkjét megtalálták, nevet a kutyák legnagyobb részt felemésztették és mikor a nevezett férj fejét, kezét és lábait az arnyészekben fellelték, akkor a nő beismerte, hogy ő és Drakutis Sándor nevű szeretőjével együtt törték egyen fej szével azután az ágyemű közé tették, a hó 3 hulja masnap esteit fedtű. Erre éjjeli elvándoroltak a végtagokát és a fejét a testtől és a kemencében 3 napig égették, a mikor látták, hogy el nem égethették, akkor a testet kivitték éjjel a nádesba a jégre, s hol a kutyák elemésztették. De ennek dacára a járási orvos dr. Fleischer Simon ki jelentette, hogy a végtagok a halál következtén után legalább is 24 órára rá lettek levagva, a mely állítást, illetve orvosi vélemény valóságosa a vizsgálat fojyama alatt be is igazolódott. Samsal Mija neje Katerza mindent bevallott, de szeretője Drakutis Sándor mindent kerekén tagad. Most a szabályi hőtörtében várják büntetésüket.

Hibas illetek-kiszabások megfenyítése. A kétszeres hibás illetek-kiszabások és az illetek-hátralekők végrehajtása körül tapasztalt rendellenes megfenyítése tárgyában a pénzügy-miniszter korrendeletet intézett valamennyi pénzügyigazgatósághoz, illetek-zabási és adó-hivatalhoz. Egy felmerült konkrét panasz folytán tudomására jutott a miniszternek egy eset, a melyben egy ugyanazon jogkérdés után két ízben szabattott ki az illetek s a melyben a kétszeresen kiszabott illetek — az időközben megtörtént törés ellenére — a feltölt végrehajlás útján követeltetett. Hivatkozva a miniszter előbb kiadott utasítására, jelzi, hogy mivel ily sérelmek csakis az intézkedések vétkes elmaradásából vagy hanyag teljesítéséből származhatnak s ily sérelmek az utasítások ontos fogantatása mellett nem merülhetnek föl — intézkedett az iránt, hogy az itt szóban levő vétés, a szabályszerűen előírt fogymli büntetésen kívül, még külön bírságbüntetéssel is sújtassék.

A belügyminiszter jóváhagyta a megyei tisztviselők nyugdíjalapjára vonatkozó szabályrendeletet. A megyei tisztikar az alkalomról a főispánnál és főgyűlésnél tiszteltelt.

A szabály önkéntes (tízölt) egyesület e hó 23-án fényesen sikerült tanácsfűrészt rendezett. Az első nyegést 32 pár táncolt. A tiszta jövedelem 32 ft 50 kr, mely az egyesület alapítókének gyarapítására fordítatott.

Sörgöngy. Nemzetközi nagy kongresszus I Uram és hölgyeim! Századunk egyik jolszava a tudományi, művészeti és társadalmi kérdéseknek nemzetközi vitatása és eldöntése! Ezen nagy eszmétől áthatva, mi is alkalmai kívánunk nyujtani Európa kiváló szellemeinek eszmék kiscserélésére. Elhatároztuk, hogy nagy kongresszust hívunk össze, melyen képviselhetők magukat: az archaeológok, balneológok, ornithológok, philológok, psychologok, technológok, phrenológok, orthológok, neológok, szóval az összes lig:lógok; továbbá: az anarchisták, koncepisták, nihilisták, veloci pedisták, virilisták, idealisták, szocialisták, juristák, linguistik, opportunisták és a többi lista-pisták; nem különben: a technikusok, klasszikusok, magnetikusok, fizikusok, muzsikuskok, lunatikusok, dramatikusok, lirikuskok, chemikusok, praktikusok, cinikusok, mathe matikusok, romantikusok, hipnotikusok, fűkuskok és fűkuskok; végül petroleumok, clequeu urók, controleurók, parfumeurók, conducteurók, gouverneurók, colporteurók, amateurók, prestidigitateurók, marqueurók, friseurók, li queurók és éjjeli örök. A kongresszus, mely a kizető-egylet helyiségeiben f. é. márc. 9-én, azaz bushagyó kedden este 8 órakor fog megnyitotni, a tudomány vitákbán kifarató elmei felmentésére álcázos és jelmez balál, nemkülönbén a kántológok és dalárdisták által rendezendő bölcs jelentekkel lesz összekapcsolva. Az anyagi javakban részesen nem igen bővelkedő tudósok érszényének kímélésé tekintetéből a bejépt díjat 111 krajczárban, mondó: egy száz és tízenny krajczárban állapítottuk meg. A kongresszus hivatalos lapja a „Zombori Fűtűlő” ezuttal ünönci díszben fog megjelenni, melynek egész évi fojyama, tekintettel a mostoha iródnali vi szonyokra, 3 ezüst tiszert fog átuba becsatolati, melyre a kongresszuson részt venni szándékosok figyelmé előre is felhivatik. Jegyei előre válthatók a kongresszusra Falcone Gustav és Sztrilich és Hrabovszky urak ke-geskedésében. Az idei évi t. pártól tagok az első szelvényvel ráfűzését nélkül válthatnak jegyet. Zomborban, 1886. évi huszagykedd előtt. A kongresszus elsőkése megbiz-asából: a zombori kaszinó-egyleti dalára.

Törvényszéki csarnok.

A cs. kir. közös hadsereg — a „Zombor és Vedeke” ellen.

A cs. kir. közös hadsereg főhadja rancsnoka br. Edelsheim Gyula által a közös hadügyminiszterium föltámasztása alapján, a kir. főgyűlésesség útján indított sajtóper tárgyában a budapesti kerületi kir. sajtó-ügyvizsgáló bíró Czárán István megkereste a zombori kir. járásbírósgót, hogy lapunk szerkesztőjét az alábbi kérdőpontokra hall-gasssa ki.

Itt közöljük a kérdőpontokat s az azokra adott választ is.

A budapesti ker. kir. sajtóügyi víbróirásgól.

262.

s. v. b. szám.

1886.

Kérdő pontok.

Dr. Molnár Gyula lapszerkesztő ur zombori lakos részére.

1. Budapesti kir. főgyűesség, mint sajtó-ügyi küzdáló panaszt emelt a Zomborban megjelölt „Z. és V.” című közlönynek 1885. évi október hó 25-én kiadott 86. szá-mában a „hírek” rovatban „öngyűkosság” felirással és aláírás nélkül közöltet közlé-ményben állított foglalt sajtóvétség miatt.

Ezen panasz folytán megindított viz-sgálat során Uraságod, mint a nevezett lap felelős szerkesztője az inkriminált közlé-mény szerzőjének megnevezésére felszólítván, irásbelileg odanyilatkozott, a kérdéses közlé-ményben ön a szerzője.

Az inkriminált közlé-mény tartalmazó hírlapellády felmutatása mellett újól kér-dem, szerzője Uraságod a fent körülírt

s panaszos kir. főgyűesség által inkriminált közlé-ménynek, ha igen, elvállalja-e ezen közlé-ményért a törvény előtti felelősséget?

Felelet: Az inkriminált közlé-mény írója én vagyok és érte a törvény előtti felelősséget elvállalom!

2. Miután Uraságod az inkriminált közlé-mény szerzőségét és ezzel kapcsolatos törvény előtti felelősséget elvállalta, értesí-tem, miszerint a vizsgálat Uraságod ellen irányúl; egyuttal pedig tudatom Önnel, — miszerint panaszos kir. főgyűesség ur az inkriminált közlé-mény egész tartalmában a btk. 258. és 261. §§-ban ütköz véségeket vél feltalálni; különösen pedig rágalásoknak és becsületesértéknek tartja az inkriminált közlé-mény következő kitételeit:

... nem bántak vele valami tisz-tességesen, a minthogy ez a közös hadse-regnél főszabály.

Mit kíván-e váddal szemben védelmére előterjeszteni?

Felelet: Mindenek előtt tiltakozom az ellen, hogy a közlé-ményből idézett passzus a btk. 258. és 261. §§-ban foglalt rágal mazás és becsületesértéknek minősítessék. Ezen passzus így hangzik: „valónilag nem bántak vele valami tiszteségesen, — a minthogy ez a közös hadseregnél főszabály.”

Beismerem, hogy itt a közös hadsereg-nél a bánásmódról azt állítottam, hogy az (t. i. a bánásmód) nem valami tiszteséges. A „bánásmód” mint fogalom, az eljá-rás azon neve, mely valakinek szokott fog-lalkozási körében tanusított magaviseletét megközelítőleg jellemzi. Így ha valakinek bánásmódjáról van szó, jellemének minden-csere egy alaponása is szóban forog, — anélkül azonban, hogy maga a jellem hatá-rozatlannal megvilágítottunk, a nélkül, hogy arról egy határozott vélemény adnánk! A mi igen természetes, mert lehet valaki tető-lőt talpig becsületes, de bánásmódja vissza-tasztó, durva, sőt tisztességellenes. Viszont elképzelhető, hogy valaki becsületes és go-nos, de bánásmódja — illetőleg a fentebbi defini-tió szerint „szokott foglalkozási köré-ben tanusított magaviseleté” lekötöző, ud-varias és tisztességes.

Ezek szerint tehát bármily epitheton kisértésének elmeletem volna is meg a közös hadsereg bánásmódjáról, ezzel annak szokott foglalkozási körében tanusított magaviseletét bírálatom volna csak meg, és megengedem, hogy e bírálat a közös hadsereg iránti tisztelet növelésére, vagy csökkentésére befolyással bírhát, de becsületes lettvalóvalról sem szólok; minthogy pedig a „bánásmód” még a legprimitívebb fokon sem képezheti bü-nvádi eljáris megindításának alapját, de a közös hadseregnél még konkrét esetekben se-tűközik a katonai büntető törvényekbe, — meg kevésbé foglalhatja magában a rágal-mazás ismérvet.

Ha azonban a sajtóügyi vizsgálóbírósg az állításomnak ellentmondana, s lehetsé-gesnek tartaná azt, hogy a „bánásmód”-feletti véleménynyilvánítás becsületesérték és rágalmazást foglaljon magában, akkor tiltakozom az ellen, hogy a kitétel „nem valami tiszteséges” olykép értelmezessék, hogy a btk. 258. és 261. §§-a reá alkal-mazhatóvá váljék.

A „nem valami tiszteséges” alapos defini-tója al is adható. Azt lehetne mon-dani, hogy „a tiszteséges” és „a tisztesség-telen” között foglal helyet. — Beismerem, hogy én e kitételre a közös hadseregnél dívó bánásmódot valóban érdem szerint akartam megírni. — De legtvalóbból se szándékoztam ezzel a könyves és érczényi katonai becsületes megtámadni, és állítani olyat, a mi valódisága esetén bünvádi eljárás megindításának alapját képezni, a mi ek-látásul kitűnik abból, hogy ámbár ezen állításom a szó teljesebb értelmében való és az ugyszólván közmegegyőződéssé erlődött; ezen „nem valami tiszteséges bánásmód”-miatt soha egy közös hadseregnél katoná-nak hajja szála sem görbült meg; nem pe-dig azért, mert a közös hadseregnél ezen fentebb jelzett bánásmód valósággal főszabá-ly, mely kezdve a legkisebb rangkoka-zatu katonától egész a legmagas rangú ka-tonáig az alantásokkal szemben ugyszólván szentesített törvény, melyet a ki legpedán-szabb betűt: az az igazi katoná.

Be kell tehát azt vallanom, hogy a mit én nem „valami tiszteségesnek” tartok, az a közös hadseregnél nagyon is tisztességes, sőt kötelező „valami.” S világos az, hogy köztém és a közös hadsereg között nagy véleményeltérés, hogy ne mondjam foga-lomzavarr mutatközöt; — mert semmi sem bizonyosabb, mint hogy a „tiszteséges bá-násmód” mindenütt a világon egy értelme-zés alá eshetik és semminemű kaszt és osztály nincs feljogositva, azt saját tetésze és szája íze szerint értelmezni.

Valóban a közös hadsereg, — az én

szerény meggyőződésem szerint, — melyet azonban a közértelet hathatósan támogat, mely tévedésben van midőn azt hiszi, hogy jogositva van azt a „bánásmód”-ot, melyet egész szervezetében inaurálált minden bí-rálat fölöttinek, sérthetetlennek tartani, és azokat a kik arról nem hízgelősen s nem elismerőleg emlékeznek meg, — bünvádlag üldözni, dacokra annak, hogy ezen „bánásmód” a saját tagjainak legfőbbje, de ugyszólván ország-világ által sokszorosan meg-rovatott a sokszorosan megtróto.

De a közös hadsereg ezen tévedésben nem consequens. Hiszen a közös hadseregnél dívó s főszabályt képező bánásmódot nem egyedül a „Zombor és Vedeke” íteite el, de elítélte és sokkal régebben az összes fővárosi sajtó, valamint a vidéki hírlapiro-dalom is, sőt még mulnak hetek, hogy egy fővárosi, mint a vidéki sajtó ne lenne kény-telen a közös hadseregnél egész szervezeté-ben, mint egyes intézményeiben meg-támadni.

Mindazonáltal az illetékes katonai hatóság valószínűleg tudatában annak, hogy a hangoztatott vádak igazak, csak félve és ritkán keres törvényes utat megtorlat, sőt mint a jelen eset is mutatja azon vádak ellenében, melyeket az országos sajtó hangoztat, bedugja füleit, habár azokat ország-végi hallja, míg egy vidéki lapot, mely szorony olvasói körben a hatalmas katonai intézményt hivatászerűleg meg sem is támad-hatja, csupán azért, mert egy felmerült co-ncret esetet alkalmából, bánásmódról nem valami tiszteségesnek állította, a becsületesérték és rágalmazás vádjával illet a mozgásába hozza ellene a bünvádló törvényes apparatust.

Eltekintve attól hogy a btk. 263. §-ának 8. pontja jogot ad ahhoz, hogy az esetben is, ha állításom valóban becsületesérték és rágalmazást involválának, a bizonyítás terén tisztázom magam a vádak ellenében, legyen szabad már ezuttal ki-jelentem, hogy egy véghetetlen könyvtár állna rendelkezésemre, melyben hírlapok fölgyóiratok, könyvek halmazá igazolná azt, amit én csak néhány szóval jeleztem, de mert meg vagyok arról győződve, hogy állításaim oly melyen gyökereznek a közér-teségen, miszerint egész fölőségös dolo-got művelnek ha igazságom mellett túlsokat kardoskodnák, csupán csak néhány lapot eszotalandok a vádlóval beadatás után, melyekből a kijelölendő közlé-ményeket net-lán végtrágyalás alkalmával fölolvastatni kérek, föntartva magamnak a jogot a vád levél beadása után tanúmat is bejelenthetni.

3.) Kíván-e még egyebet előadni?

Felelet: Azon reményben, hogy az eddig elmondottak alapján a tettes sajtóügyi viz-sgáló bíróság az eljárást be fogja szüntetni s az alapnéküli és tarthatatlan vádak a kir. főgyűesség által is visszavonának, védel-memre többet fölhozni szükségesek nem tartottam.

Felelős szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:

Dr. MOLNÁR GYULA.

Nyiltter^{*)}

Tekintés szerkesztő ur!

Azon meggyőződésben, hogy tekintés-ségeket sejtelle sincsen arról, hogy becses lapja mily gyalázatos módon mystificaltott, de különösen azon meggyőződésben, hogy becses lapjának nem leend czedja az igazsá-got lábbal tiporni, bátor önkéntesség-gel telkérni az alábbi közlésére:

E hó 18-án kelt becses lapjánban — ítem teljesen elvetemedt, mindenkéül ki-tűből házardbada által beküldve „Ura lukas Bacsabán” című aitt egy hírlap meg, mely elcjtőlt mindvégig nem mas, mint „fyűlőlet szűtte aljas rágalmazással párosult hazugság. Mert cikkezök szemtelen alhírében említett bukkó gózmalom — nem mas, mint egy egyszerű szaravalmot atalakítsa szajjal, hogy gyorsab kerebesképeggel szem-pontjából gözmozdonyo alítottat fel, — mely-összes atalakítás csak 4000 trtba került és vmasz órolt, így tehát csakis oktondi cikkezök képes 8000 trtyai vesztéséget elképzelel, holott e malomnak (sak actívái vannak, de passívái nincsenek s csakis a mozdony csekely erőpképessége okozta a jelenlegi szűnetelés, sőt azonban nem gát arra, hogy legközelebb történetesen tetszerelékű után ismét működésbe hozassék.

Cikkezök szentelenségében nem riadt vissza attól sem, hogy kapcsolatban az ezen malom részvényesek denunciacióval az itteni legtekintélyesebb s az egész közeg osztatlan bizalmat kiérdemelt Gruby Móricz urat gya-dulítsa, sőt a tisztelt közönség előtt olykép mutassa be, mintha e malom állítólagos bu-

*) E rovat alatt közlötökért nem vállal felelősséget a Szerk.

kása csakis ez urnak manipulátója, — sujtandó itt számos szegényebb sorsú családót. Ez már a rágalmaszavak, a nevét, annál inkább, miután nevezett ur általunk felszólított a ép úgy mint mi és sok más, szerény öszszeggel részvényese volt e malomnak s tekintve, hogy a részvényesek száma nagy, külön választott pénztárnokkal bírnak, ki úgy a bevételeket, mint a kiadásokat hiánytalanul elszámolta s így Gruby urnak a malom pénzkészletében éppen csak anyyi joga és beteloyása volt — mint minden más részvényesnek.

Rágalom az, hogy e malom felállításának megindítója Gruby lett volna, miután az a közég javának óhaja volt hogy isy eleje vétekek s mar feléptive volt másik gőzmalom tulajdonosainak a szegényebb népszállyal szembe elkövetett zsarolásoknak.

Mi Gruby ur vagyoni viszonyait illeti, ugy az csak irigység cikkezöz részéről, hogy nem bírókosa a Gruby ur osztatlan tulajdonát képező bírtoknak. Különbön Gruby ur sokkal jobb bírtvevő bir, semhogy bárki is ily aljas rágalmaszavon megütözök.

Mind ezek a dorebecsítással fentiekből kivonatolva mezejgyezöz, hogy beuközölje e merész állírték szemtelen, aljas, rágalmasz és ha ug, ki, miként valami járvány nemcsak itt közégünkben, de az egész közében mindenki által gyözöltek.*

Bukesz, 1886. évi febr. hó 23-án.
(Közégi pecét) Leng Jakab s. k. bíró.

Harfman Janos Hoffmann Jakob
Hoffman György Werk János.

MATTONI-FÉLE
CHASSAUBLER
legjobb asztali- és üdítő ital,
kötözöz hatásúnak bizonyít köhögesnél,
gönehajoknál, gyomor- és holyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

30-5
*) A közégi előjáróság által egyirt e fentebbi nyilatkozat meg fogja gyözöz olvasóinkat, hogy a kérdéses bir beuközölje valóban csak rosakaratn rágalmasz, a kivel szemben a megcsertett Gruby Möriz urnak egyéb elégtételt nem adhatunk, mint — hogy a netán jövőben hozzáuk beuközölendőt bírt-keggyözözben a papirkészárba juttatjuk. A hazugság különben számos lábaton jár — hamar utözök.

Hirdetések.

Elvesztett és elgyözözött ÉNEKÉRTÉK
Tehetlenség
52-11
Biztos segyély!!
A csász. kir. szab. carbon nemiszervizubannyal bárki is minden utözölj menten meggyözözítatja biztosan s állandóan, egykört már 2 nap alatt meg is, ahol már semmi sem használ, még az évek óta tartó tehetlenségét és magomlést is kellemes, külsözleges észrevétlen gyözözmoddall. A legközbiztos professzorok és orvosi s ákiapok, a legmelegböz orvosi ajánlatok s a gyökerezsen kigyözözítotak ezereken menöz öszözöntrát, minden érték nélkül szájnyálka s szenvedözöknek a carbon-zuhany a zón a illi megrendelését, mely allandó sikert biztosít. Teljesen felszereltes használati utasítással, valamint orvosi nyilatkozatokkal 5 frt 50 kr. Titoktartás mellett megköldözés és a csomagolás a tartalmát és eredetét nem áruljuk el. A cs. kir. szab. carbon-zuhany forgátára, Dr. Alfmann György urnál. Bécs, VI. Kumpoldierstrasse 55.

Zongora-órákat
özv. Justus Adél Zomborban.

LAKÁS.

A ns.-militátsi utczában 278. sz. a volt Szekula-féle házban, közél a városban 3 szoba, konyha, közöz pince május hó 1-töl kiadó. Bözebbet Czetl Péter czipesz üzletében, a r. kath. templom-épületben. 3-1

!!Egyedül én!!

vagyok az egyedüli készítője a kiváló kvalitású, szabatos minutosus járás s elegans kiállítású folytán 6 arany és ezüst eremmel jutalmazott, ében, tölgy, dió vagy Ahora-faimitációból készített ronkeretű

inga-órának

keltöz és lárnakészülök s két bronzirozott súlylyal, melynek üveg-számlapja éjjel holdfényesen világít, ugy hogy a gyertya meggyözözés nélkül rögtön meglátható, hány óra van? **Az intenzív fény s világító erőért 10 évig jótallók, a mint az óra kitözöz járásáért s garantált vállalok.**

Hogy minden versenyt már eleve kizárjuk, az árat már is a legesekélyebbre szállítottam le, ugy hogy mindenki csak 2 frt 10 kr. — mondöz két forint és tíz krajczárért egy ilyen elegans, kiválóan járó s tartöz órát szerezhet be magának.

— Nagyobb fajtu ilyenféle órák fél vagy egész óra hangrögöz ütözármd, de keltöz nélkül, mások részéről 4 f 50 krért hirdetve, nálam kívánatra garancia mellöt s kitözöz kvalitás iránt csak 3 frt 80 krért kaphatók. 4-1

Széküldöz kszpéznz vagy utánvét mellett **Weiss Inácöz, órákészítő Bécs**
II. Tempelgasse 6-12.

ÉN CSILLAG ANNA

185 cm hosszú óriási Lurley-hajammal, ezrekötöz kapott köszöntözlevelekkel, melyk minden embernek szabad betekintöz véget rendelkezésre állának, behizonyítottam, hogy az általam feltalált kenöz a legbiztosabb szer mindenféle hajbetegsözgekénél, a haj kihullasa ellen, a haj növesztözésére, a haj alapjának erősítésére, fejmigräne, korpakepzözözés és kopaszfejésöz ellen, a férfiaknál a ritkább hajuszöz és szakállnál, csodálatos hatással lett felhasználva. A leghiresböz szakemberek vegyelmezési bizonylat is rendelkezésre állának. Egy tégely használati utasítással együtt 50 kr., 1 frt, 2 frtért kapható Széküldöz foraktár, honnan mindenféle kündetik utánvétöl, vagy az öszzegek előre való beuközözése mellett 20-15

CSILLAG és TÁRSA
Budapest, VI. Király-utca 26. sz. a.
Zomborban kapható:
Saly Antal ur gyözözszertárában,
valamint Magyarország nagyobb gyözözszertárában.

Rövid használat után vaközöz fehér fogakat nyertünk a világírtöz

Dr. Popp-fél **illatos fogpasta** által. A fogak (termeszetes s müfogak) ápolására és a fogfájás megszüntözésére. Drbja 35 kr.

Anatherin száj- és fogviz
Dr. Popp J. G.-töl es. kir. udv. fogorvos Bécsben, I. Bognergasse 2.
A legkitözözöz szer csözöz fogfájaldalmakban, gyüzölésökönél, a foghus díganantát s beuközölöz; folozvaszta a léteöz fogkövet és megakadályozza annak ug kepezözését; az ingöz fogakat a foghus erősítésé által szálárítja s midöz a fogakat és foglust minden ártalmas anyagötöz megiszítja, a szájának kellemes frisseséget kölözönöz, az már rövid használat után élözöltötja a kellemetlen szagot. Egy palack 1.40 kr., 1 közözp 1 frt és 1 kizöz 50 kr. 4-1

Dr. Popp J. G. **Anatherin fogpasta.** Ezen készítmöz a lehelet frisseséget és tisztaságot tartja, azokivil a fogaknak böföhérséget kölözönöz, azok romlását megakadályozza és a foglust erősíti. Ára 1.22 kr.

Dr. Popp J. G. **nözvény fogpora.** — A fogakat olyan szépen tisztítja, hogy annak napönkötöz használatá által nemcsak a közözneség fogöz elözöltötatik, hanem a fogak zománya is mindinkább tökéletesböl. Egy doboz ára 63 kr.

Dr. Popp-féle fogölöm, igen gyakorlati s legbiztosabb szer a fogak önmögözölözötására. Ára dobozonkint 1 frt.

Dr. Popp gyözözszertar növényzszappana. Már 18 éve a legnagyobb sikerrel használva mindenemü börkütegek, különösen bőrvíz, keteg, sömör, kéz, fej és szakállkorpa, fagydag, lábázadás és varak ellen. Ára 30 kr.

Utánzások ellen óvatik,
melyhez nemely gyáros folyamodik, a mennyiben olyan cözéggyözözéseket veszek föl, mely az enyémét csaknem megközelíti, gyártmányaitak külsözleg az enyémhez nagyon hasonlóan állítják ki. Minden tárgy megvetélendöz kerék a cözégre pontosan ugyni. Böz-petöz, léceben és lárnkészárban legötözötöz tolu utánöz s elárúsítöz igen érököz pénzüzrágra lett a törvény által elütöz.

Kapható Zomborban: Saly Antal, Szauerhorn Károly és Gaile Emil gyözözsz., Heindhöfer-Rob., Falcoze G. és Weidinger S. és Za.-nél, — Bezöz: Hegyessy gyözözsz. — Baján Pollermann, Nagy A. és Saraköz gyözözsz. — Bözölözön Szendröz és Prker gyözözsz. — Brommer M. — Küköz Hentz gyözözsz. — Cservuköz Schumacher gyözözsz. — Apátiböz Rátay Tivadöz gyözözsz. — Bözömöz Nagy gyözözsz. — Kun-Hegyesen Wirtzföld M. gyözözsz. — valamint Magyarország minden gyözözszertárában és nagyobb füzözkereskedésében.

Út-vonal

engedélyezett osztrák-magyar nemzetli utázás-irány.

A legbiztosabb, legjobb s legolcsóböz utázás-irány **Triesztböl és Fiuméböl**

NEW-YORK-ig.

„Elysia“ gözöz (2733 tonna).
Elutázás Triesztböl márczius 1 én.
Fiuméböl „ 1-én.

Egyenes utözö-menetjegy s egyenes elszállítmányözás s connosemente Bécs és Budapeströl, valamint az osztrák-magyar monarchia minden foállomásairöl Éjszak-Amerika minden föhelyeire.

Szállítmányok a közözpöteng Közözbenöz kikötöz számára fölvetének közelebböt.

Henderson Brothers, Trieszt.
Henderson Brothers, Bécs

I. Kolowratring 4. 52-1

Egy kényelmes uri ház.

Zombor város legdiszeseböz helyén, mely áll külön bejáratu két szobából álló irodából, öt szobából álló, konyha, éléskamra stb.-vel felszerelt és üvegfolysóval ellátotöz lakoztályból, továbbá az udvar túlsöz oldalán utczára nyölöz egy szoba, konyha, éléskamra, felszer, istálló, tág és kényelmes pince stb.-böl. — Az udvar virágkerttel együtt tág, előnyöz fölletelek mellett eladó. Bözebbet értesítést nyújt a kiadóhivatal. 15-2

Kincsem-sorsjegyek e lap kiadóhivatal. kaphatók.

Kincsem Sorsjegy 1 **11 sorsjegy 10**

Fonyaremény közspéznzben

50.000 ft

10.000 r, 5000 r 20° lev. || 4788 pénzzeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodájá: Budapest, váczü-utca 6. sz.

Kicsem-sorsjegyek e lap nyomdájában kaphatók.

Tüdöz-, mell-, torokbajban, sorvadásban

és asthmában szenvedöz figyelmessé tetetnek az orvosilag kipróbált s ezernyi bizonyítványal megörösötötöz gyözözere az általam Oroszország belsejében fölfekezötöz orvos s öznyöznek a nevem után nevezötöz „Homéria“nak. Az eröl szözöz füzet díjtalanul s portmentesen megküldetik. A Homéria na 60 grammnyi csomag — két napra elégésöz — 70 krajczárba kerül s valódiságának jelölöz névalírásom közözpötöz Homero Pál — viseli. Valódián kapható csak csupan nálam avagy forgátárosom Szölöz István gyözözszertar urnál Budapesten Krisztinaváros varosimajor utczában. Ova intek a más cözgek által ajánlotöz s már beigazoltlan valódiatlan Homéria na thea vásárlásotöl. — Homero Pál Triesztben (Ausztria) fölfekezözje s készítője az egyedül valódi Homéria na növénynek. 20-3

Közöznet-nyilatvanítás. Valamennyi tüdözbeteg érdekeben adöznek az alírtottak Homero Pál urnak Triesztben (Ausztria) a súlyos tüdözbetegök számára általa fölfekezötöz segyélyt, az általa fölfekezötöz s az ő **hajly neve** után „Homéria“nak nevezötöz orvosi növény általi gyözözkezelés folytán tartözöz közöznetükkel:

Wagner Károly Innsbruck Universitászstrasse 32 Tirolban (Ausztria), John Ferenc Bodenbachban 110 (Csehország), Stöckl Gyözözsz Hernalsbán Bécs mellett, Ottackringerstrasse 60 (Ausztria).